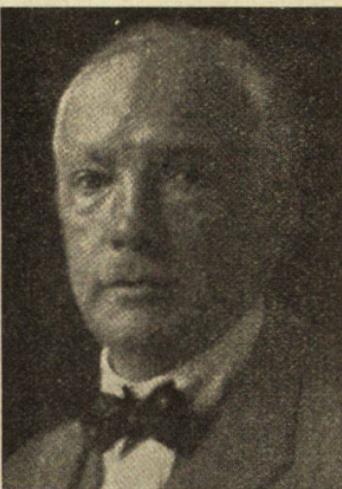

въ Берлинъ — покомпозиция; театраплеиъ капелмайсторъ въ Бърюо, Теплицъ, Майнцъ, а сжшо и въ Берлинъ, кждето сега живѣе като оперетенъ компонистъ. Следъ нѣколко творби сериозна музика (увертюра къмъ „Животъ единъ сънъ“ — Грилперцеръ), 1 цигулкова соната, серенада за струненъ оркестъръ преминава къмъ сцената, пишешки опера „Коломбина“ (1904), комическата опера — „Черниятъ мжжъ“, а после — редица оперети, отначало въ Офенбаховски духъ, по-късно въ модеренъ такъвъ: „Веселитъ ниделунгъ“, „Къмъ индийската вдовица“, „Валсовъ сънъ“, „Храбриятъ войникъ“, „Малката приятелка“, „Танцъ за любовьта“, „Перлите на Клеопатра“, „Последниятъ валсъ“ и др.

Щраусъ, Рихардъ — *Strauß, Richard* — най-видния между съвременитъ (живи) компонисти, род. 11 юни 1864 въ Мюнхенъ — като синъ на валдхорниста (кralски камермузикусъ) Францъ Щ.; ученикъ на капелмайсторъ Ф. Майеръ и Бено Валтеръ въ Мюнхенъ, 1885 — херцогски помощникъ-диригентъ въ Майнингенската капела — покрай Бюловъ, когото замѣства следъ напущането на мѣстото първи диригентъ, на следната година е трети капелмайсторъ въ Мюнхенската опера; 1889—94 — дворцовъ капелмайсторъ въ Ваймаръ, следъ това такъвъ пакъ въ Мюнхенъ, 1898 е капелмайсторъ въ Берлинската кралска опера, и професоръ въ висши композиционни класове въ Кралската висша музикална школа (1917—19), следъ което отива въ Виена, като директоръ на държавната опера (заедно съ Фр. Шалкъ) и диригентъ; отъ 1924 — контрактуванъ такъвъ за 100 дирижирания до 1 ян. 1931. Ш. има постоянното си мѣсто-жителство въ Виена, и гостува като диригентъ — концертъ и оперень — на всички голѣми музикални центрове въ Европа, дирижирайки предимно собствени симфонически и оперни творби. Щ. се смята за родоначалникъ на модерната музика —нейната изходна точка. Започнал да твори въ класически стиль въ областта на симфоническата музика, той скоро скъсва съ него, става последовател на Листъ, като програмъ симфоникъ — съ свои

хармонични и други изразни срѣдства, създава нови акордови комбинации, които предаватъ особна можжностъ на неговитъ хармонии. Поради новитъ изразни срѣдства — получаватъ се и съответни нови фор-

Рихардъ Щраусъ

ми. Кжси теми, внезапни модулации, богата полифония и рѣзки контрасти сж характерни за неговата композиционна техника. При симфоничните поеми на Щ. — духът и звучността стоятъ надъ чувството и създържанието. „Саломе“ и „Електра“ — дветъ най-важни сценически творби на Щ., сж написани въ импресионистично-изобразителенъ музикаленъ стиль, при необикновена изтънченостъ на чувството за музикалните цвѣтове, на майсторството за звукова характеристика и тоново описание. Съ „Жената безъ сънка“ Щ. създава модерната „оркестрова опера“. Основната тема на неговитъ симфонични и оперни творби е еротичната любовъ — въ всичкитъ нейни видове и прояви, която той — чрезъ чувство и интелектъ — третира съ едно високо майсторство — за създаване на творения съ висока художественостъ. „Саломе“ и „Електра“ осставатъ най-завършенните творения